



חשתחשי אקס ליבריס - ישראל
Ex Libris Users Group - Israel

דוח כנס IGeLU 2009

הלסינקי ספטמבר, 2009

כנס IGeLU שנערך השנה בהלסינקי השתתפו 450 נציגים מ 34 מדינות. בכנס השתתפו 6 נציגים מישראל מהמוסדות הבאים: הספרייה הלאומית, אוניברסיטת חיפה, המרכז הבין-תחומי והמכללה למינהל. שיעור השתתפות זה הוא נמוך יחסית, דבר שהורגש במיוחד בהשוואה למדינות אחרות.

השנה הציגו נציגים מישראל שני פוסטרים ומצגת: נעמי גלאור מהמרכז הבין תחומי הציגה פוסטר בנושא עבודה מול אקסליבריס במודל של מאגד. רותי סוחמי מהמכללה למינהל הציגה פוסטר בנושא הקישור בין SFX לאלף והרצאה בנושא הצורך ב-OpenURL ברמת המאמר באלף.

בכנס הנוכחי הוחלט שאת כנס IGeLU 2011 תארח אוניברסיטת חיפה. ההחלטה התקבלה לאחר קמפיין מוצלח של אורן וינברג ונעמי גרידינגר מאוניברסיטת חיפה.

אירוח כנס IGeLU בישראל, כמו גם ההשתתפות הפעילה של נציגים מישראל בכנס ונטילת חלק בפעילות הוועדות של IGeLU, מצביעים על מגמה חשובה של מעורבות ישראלית בקהילה הבינלאומית של משתמשי אקסליבריס.

INUG

כמדי שנה התקיים מפגש מקדים לכנס של נציגי הארגונים הלאומיים, מפגש INUG (IGeLU National User Groups). במפגש השתתפו נציגים מ-20 מדינות. במפגש נכחו נציגי אוניברסיטת חיפה אורן וינברג ונעמי גרידינגר שהציגו את הצעתה של האוניברסיטה לארח את כנס IGeLU ב-2011 בחיפה.

יו"ר IGeLU ג'ירי קנדה הציג את תהליך העבודה מול אקסליבריס בנושא הוספת מאגרים מקומיים (regional resources) לבסיסי הנתונים (CKB) של מערכות Verde, SFX, Metalib. כמו כן הוצגה המערכת החדשה (NERS = New Enhancement request system) של קבוצת המשתמשים באמצעותה יתבצע תהליך הוספת המאגרים המקומיים.

בנושא ה-URM, מרבית המשתתפים הביעו דאגה מחוסר מידע מספק ומרמת מעורבות נמוכה של קבוצות המיקוד (focus groups) בתהליך פיתוח ה-URM. הובעה דרישה לקבל מידע ודיווחים מאקסליבריס ומהשותפים לפתוח.

נושאים נוספים שנדונו במפגש כללו את התקשורת בין וועדת ההיגוי של IGeLU לבין קבוצות העבודה של המוצרים השונים, נושאי תמיכה ובעיות במוצרים מסוימים כמו שדרוג ARC בצרפת.

דוח נשיא אקסליבריס

מתי שם טוב, נשיא אקסליבריס, הציג דוח על החברה. נכון ל-2009, ישנן 4600 ספריות מ-77 מדינות המשתמשות במוצרי אקסליבריס (מתוכם 39 ספריות לאומיות). באקסליבריס מועסקים 460 עובדים במשרדים השונים בעולם. מתוכם 34% עוסקים בפיתוח ו-43% בתמיכה. בהתייחסות לנושא התמיכה, דיווח מתי כי צוותי התמיכה של ארה"ב, אירופה וישראל אוחדו במחשבה שתהליך זה יוביל לשיפור התמיכה. מתי סקר את תוכניות הפיתוח של החברה שמתמקדות כעת ב-URM וב-Primo central. גרסת BETA של ה-URM מתעתדת לצאת ב-2011 וגרסת עבודה ראשונה צפויה לצאת ב-2012.

URM

בכנס IGeLU שנערך בשנה שעברה במדריד, הציגה אקסליבריס מתווה כללי של מערכת ה-URM. השנה הוצגה ההתקדמות בחשיבה, תכנון ופתוח של המערכת כולל דיווחים של המוסדות השותפים לפיתוח (Boston College, Princeton University, Leuven University). אורן בית אריה האחראי על אסטרטגיית פיתוח המוצר, הציג תחזית של ההתפתחויות בתחום המידע והספריות. תחזית זו מתבססת על מחקרים המנתחים את המגמות הצפויות בעולם המידע בשנים הקרובות. מחקרים אלה מציינים בין היתר כי בחמש שנים הקרובות כמות המידע תגדל בצורה משמעותית, אופי המידע

צפוי להיות יותר ויותר אינטרדיסציפלינרי, צורות תקשורת חדשות בין מדענים ישפיעו על עולם הספריות, השימוש בממשקים פתוחים יגבר ועוד.
לדברי אורן בית אריה, צריך לקחת את הגורמים האלו בחשבון בתכנון מערכות עתידיות, ופיתוח ה-URM אמור להתאים למציאות עתידית זו.

בנוסף לניתוח המגמות העתידיות מתבסס פיתוח ה-URM בין השאר על ראיונות עם אנשי ספריות לגבי השירותים החשובים להם וראייתם את צורכיהם העתידיים. ישנה מחשבה על חיפוש אחר דרכי עבודה יעילות לשירותי הספרייה הקיימים ובנוסף חיפוש של שירותים חדשים שיכולות הספריות להציע. משפט המפתח שחזר ונשנה בהקשר זה הוא: Not Just New Ways, But New Things.

המסגרת (framework) של מערכת הדור הבא שהוצגה בכנס, כוללת 3 רכיבים מרכזיים: URM, URD2 ו-Data Services.

URM – כולל את כל רכיבי ה-BackOffice כדוגמת: רכש, קטלוג וכו'.
URD2 – כולל את ממשקי המערכת כדוגמת: ממשקי חיפוש, קישור וכו'.
Data Services – כולל ניהול metadata, Knowledgebase, ניהול תגיות ועוד.

הדגמה של תפיסה חדשה הנובעת ממסגרת זו, אפשר לראות בהתייחסות לנושא ניהול ה-metadata בדור הבא. תפיסה זו מציעה הסתכלות אחרת על נושא הנתונים - "data as a service", המאפשרת לספריות דרכים חדשות לניהול מידע ביבליוגרפי.

מערכת ניהול ה-metadata תכלול 2 שכבות: Library Zone ו-Community Zone.
ה-Library Zone מאפשר לספריות שליטה וניהול של ה-metadata המקומי.
ה-Community Zone יאפשר שיתוף של הספריות ב-metadata ויצמצם את הצורך בניהול מקומי של נתונים בכל ספרייה בנפרד.

Aleph

למרות ההתמקדות במערכת העתידית, אלף תמשיך ללוות אותנו בשנים הקרובות. כיום מותקנת המערכת ב-2280 מוסדות ברחבי העולם. בכנס הציגה כרמית מרקוס מנהלת המוצר של אלף, את החידושים בגרסה 20 ואת מפת הדרכים הצפויה למערכת אלף. בבדיקות של גרסה 20 השתתפו מספר מוסדות שבדקו את הגרסה במשרדי אקסליבריס בשיתוף עם מפתחי הגרסה. בבדיקות נטלו חלק:

- Utrecht University (Netherlands)
- Porto University (Portugal)
- Online Dakota Information Network (ODIN)
- University of Minnesota

מפת הדרכים של מערכת אלף כפי שהוצגה בכנס הינה:

- גרסה 20.0 - שוחררה ב- מרץ 2009
- גרסה 20.1 - באוקטובר 2009
- גרסה 20.2 - ברבעון השני של 2010
- גרסה 21.0 - ברבעון השני של 2011
- גרסה 22 - ? (אין תאריך יעד)

Primo Central

בכנס הוצג Primo Central - שירות שיושק בקרוב וישתלב במערכת פרימו. שירות זה נועד לתת מענה לבעיה של חיפוש מאוחד (federated search) על מאגרי מידע חיצוניים. Primo Central יהיה מעין מאגר-על הכולל בתוכו מאגרים של ספקים רבים וכל ספרייה תוכל להפעיל מתוכו את אותם מאגרים עליהם היא מנויה. בדרך זו ניתן יהיה לבצע חיפוש בו זמני על משאבי הספרייה הפנימיים והחיצוניים. השקת שירות זה תהווה שדרוג משמעותי ליכולות של מערכת פרימו.

אחת המסקנות החשובות שעלו מהכנס הינה החשיבות שבשיתוף המשתמשים בתכנון ועיצוב מערכות הדור הבא. כנציג המשתמשים מישראל, אני רואה חשיבות רבה בהשתלבותנו במגמה זו.

יוסי טיסונה,

יו"ר ועדת ההיגוי של מालי